

НЕОБХІДНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ

О. О. НЕПОЧАТЕНКО, доктор економічних наук

П. К. БЕЧКО, кандидат економічних наук

Н. В. БОНДАРЕНКО, кандидат економічних наук

С. А. ВЛАСЮК, кандидат економічних наук

О. О. ТРУШЕВСЬКИЙ, аспірант

Уманський національний університет садівництва

У статті досліджується питання щодо необхідності формування та функціонування ринку страхування аграрного бізнесу. Сформовано цілісну систему страхових відносин та досліджено спроможність страховика своєчасно і у тотальному діапазоні виконувати свої зобов'язання за договорами страхування. Розглянуто зарубіжний досвід страхування аграрного бізнесу та встановлено, що традиційно вони споживають класичні продукти страхування за основними програмами, які використовуються для страхування сільськогосподарських ризиків. Запропоновано варіанти використання індексів в системі аграрного страхування. З'ясовано, що важливим стимулом подальшого розвитку страхових відносин в аграрній сфері є раціональне поєднання зусиль класичних страхових компаній.

***Ключові слова:** аграрна сфера, страхування аграрного бізнесу, аграрне страхування, страхові премії, страхові ризики*

Постановка проблеми. Формування та дійова діяльність ринку страхування аграрних ризиків обумовлює потребу у створенні досконалого середовища, здатного забезпечити оптимальний розподіл аграрних ризиків у просторі та часі. Відображення страхових взаємовідносин у сфері сільського господарства повинно базуватися на взаємній узгодженості наявних страхових інтересів. Їх сутність для потенційних страхувальників з переліку суб'єктів господарювання аграрного виробництва всіх організаційно – правових форм господарювання віддзеркалюється в отриманні достатнього рівня майнового захисту, а для страхових компаній – реалізації високоякісних, диверсифікованих послуг, здатних забезпечити покриття страхуванням найрізноманітніших ризиків природного, антропогенного та екологічного характеру.

З огляду на це, пріоритетними для постанови є проблема методичного і практичного мотивування подальшої структурної модернізації вітчизняного ринку аграрного страхування для забезпечення своєчасної локалізації наслідків від ризиків виробництва аграрної продукції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Поміж вітчизняних науковців немає цільного підходу до питання аграрного страхування. Існує багато розбіжностей у трактуванні, за суттю, призначенням аграрного страхування як стратегічного сегменту економічних взаємовідносин на локальному, національному та глобальному рівнях. Дані питання часто розглядаються у працях відомих науковців як С. С. Осадець, Д. В. Полозенко, В. Д. Базилевич, С. А. Власюк, М. І. Мальваного, О. Д. Заруба, М. С. Клапків, О. О. Слісаренко, О. Т. Прокопчук та ін., проте досліджування даних питань свідчить про наявність багатьох нерозв'язаних проблем. Очевидно, що поряд з пошуками можливостей економічного розвитку, відповідно зростає науковий і практичний інтерес до аграрного страхування, як інструмента протидії різноманітним ризикам та забезпечення сталого розвитку.

Методика досліджень. Для наукового рішення висвітленої у роботі мети застосовано загальнонаукові методи наукового пізнання та дослідження економічних явищ. Теоретико-методичною основою дослідження є положення й основні принципи економічної теорії з питань формування страхових відносин у сільському господарстві. Для реалізації поставлених завдань використовувалися наступні методи дослідження: абстрактно-логічний, структурно-функціональний; монографічний.

Мета дослідження визначається в обґрунтуванні методичних підходів щодо організаційно-економічних засад формування та функціонування ринку аграрного страхування.

Результати дослідження. Формування і функціонування ринку аграрного страхування здійснюється завдяки фінансово-економічній взаємодії суб'єктів та об'єктів страхових відносин. З метою упорядкованості етапів страхового процесу і систематизації взаємовідносин між його учасниками постає необхідність у розмежуванні методології організації та методології розвитку і управління страховою діяльністю в аграрній сфері.

Формування цілісної системи страхових відносин в аграрній сфері базується на певних принципах, які визначають фінансово-економічні та організаційно-правові основи функціонування суб'єктів ринку аграрного страхування. Дотримання основоположних принципів страхування забезпечує можливість збалансування майнових інтересів учасників страхового процесу. За своїм змістом принципи страхування регламентують систему цінностей страховиків, страхувальників та інших суб'єктів страхового ринку при укладанні договорів аграрного страхування.

Пізнання методології страхування потребує однозначного трактування його принципів, на яких базуються основи формування страхових відносин в аграрній сфері. Використання принципів в страховій діяльності можна простежити протягом усього процесу взаємовідносин, починаючи від умов укладання договору між суб'єктами страхування та закінчуючи виплатою страхового відшкодування у разі настання страхової події. За своєю суттю принципи аграрного страхування відображають основоположні засади, як

забезпечують належні умови реалізації соціально-економічних інтересів всіх учасників страхового ринку.

Спроможність страховика здійснювати своєчасно і у тотальному діапазоні свої зобов'язання за договорами страхування, які діють на даний момент, залежать від керівництва і зменшення ризиків та їх ефективності, що притаманні страховим компаніям у процесі здійснення ними поточної діяльності. Взагалі у науковій літературі відзначають наступні види ризиків страховика: неадекватності тарифів; ліквідності; неплатоспроможності; управління страховим портфелем; недостатності резервів та інвестиційний ризик. Отож, величина тарифу страхування має формувати припустиму ціну страхової послуги з позицій економічних інтересів страхувальника (отримання страхового відшкодування у разі настання страхової події) та страховика (забезпечення рентабельності та прибутковості страхових операцій).

Незалежно від запропонованої моделі взаємовідносин на ринку страхування аграрного бізнесу, екстреної ролі набувають питання розробки страхових програм, на базі яких формуються страхові продукти для реалізації їх потенційним страхувальникам. У світовій теорії й практиці страхування аграрного бізнесу всю сукупність програм страхування прийнято віднести до наступних груп: класичні, індексні страхові програми, а також програми, спрямовані на захист доходів (прибутків) фермерів (табл. 1).

Диверсифікація програм страхових продуктів відповідно до вимог аграріїв у страховому захисті є необхідною умовою розвитку світового ринку страхування аграрного бізнесу. Конститутивними факторами вибору програм страхових продуктів є:

- рівень платоспроможності фермерів щодо покриття витрат на страхування;
- умови привабливості страхового середовища (страхові тарифи, обсяг страхового покриття, страхові ризики, період (термін) страхування, розмір франшизи, виплата страхового відшкодування) щодо укладання(переукладання) договорів страхування (перестраховання);
- політика страховика щодо прийняття ризиків на страхування, а також можливості розподілу відповідальності між іншими страховиками (механізм перестраховання).

У США, Канаді та певних країнах ЄС (Австрії, Люксембургу Франції та ін.) традиційно споживають класичні продукти страхування, особливо мультиризикове страхування урожаю (Multi-peril cropinsurance), яке дозволяє за відповідну плату отримати максимальний страховий захист. Згідно даних програми (MPCI) страхове покриття поширюються на ризики, які пов'язані з ймовірністю настання стихійних лих, включаючи град, вологість понад міру, повінь, посуху, сильні вітри та інші катастрофи природного характеру [6]. Відповідно до певних історичних, економічних, соціальних умов які склалися в кожній окремій державі, можна виділити такі моделі страхування в аграрного бізнесі: «американська» та «європейська» «змішана» [3, 4].

Табл. 1. Основні страхові програми, які використовуються для страхування сільськогосподарських ризиків у різних країнах світу

Найменування страхових продуктів (страхових схем)	Основні ознаки (характеристика) страхових продуктів	Країни, в яких застосовуються страхові продукти
Класичні страхові програми		
Страхування від одного ризику	Забезпечує покриття страхуванням одного ризику, наприклад, від граду	Великобританія, Бельгія, Німеччина, Нідерланди та ін
Комбіноване страхування врожаю	Забезпечує покриття страхуванням двох і більше ризиків й розглядається як доповнення до страхування від одного ризику	Болгарія, Португалія, Румунія, Словачія, Словенія, Чехія, Швеція
Мультиризикове страхування врожаю	Забезпечує покриття страхуванням основних груп ризиків, які загрожують урожаю, наприклад, пожежі, вимерзання, засухи, повені, землетруси тощо	Австрія, Люксембург, Канада, США, Франція
Індексні страхові програми		
Страхування на основі погодних індексів	Страховий захист надається на випадок настання несприятливих погодних умов, які спричинили майнові збитки аграріям	Індія, Іспанія, Канада, Мексика, США, країни Латинської Америки (Аргентина, Бразилія, Перу, Нікарагуа) та країни Африки (Ефіопія, Марокко, ПАР)
Страхування на основі індексу регіональної урожайності	Страхове покриття розповсюджується на ризики, пов'язані зі зниженням регіональної урожайності, відносно середнього рівня багаторічних спостережень	
Страхування на основі індексу регіонального доходу	Страхове відшкодування буде здійснюватися у разі, якщо доходи фермерів по району будуть менше встановленого гарантійного рівня.	
Страхові програми, спрямовані на захист доходів (прибутків) фермерів		
Страхування доходу	Страхуванням покриваються ризики, пов'язані зі зниженням суми доходу через падіння цін або низької урожайності. Комбінація цих двох ризиків є об'єктом страхового захисту	Канада, США, Швеція, Японія
Страхування доходу від вирощування культур	Даний страховий продукт гарантує фермеру визначений рівень доходу, який називається повною гарантією. Страховим збитком прийнято вважати такий отриманий дохід фермера, який є меншим за повну гарантію на всій застрахованій площі	США
Страхування прибутку	Даний страховий продукт використовується, як правило, для всієї ферми загалом	США

При укладанні індексних контрактів страхування зазначаються саме переломні або порогові значення, наприклад, дані за кількістю опадів або за урожайністю культур. У разі перевищення максимального рівня індексу страхові компанії компенсують страхувальнику збитки які виникли у межах страхової суми, передбаченої контрактом страхування. Першорядні види індексів, що використовуються в аграрному страхуванні з описом можливих страхових подій відображено у (табл. 2).

Табл. 2. Варіанти використання індексів в системі аграрного страхування

Види базисів індексів	Страхові події, настання яких зобов'язує страховика відшкодувати збитки страхувальникам
Рівень урожайності	Зниження рівня урожайності (встановленого індексу урожайності), що передбачено діючими умовами страхового контракту
Рівень опадів	Недостатній або надмірний рівень опадів за певний проміжок часу
Зміна температурних режимів	Коливання температурних режимів та їх негативний вплив на урожайність сільськогосподарських культур
Швидкість вітру	Зростання швидкості вітру до певного граничного рівня
Рівень регіонального доходу	Падіння рівня доходів фермерів нижче обумовленого рівня, передбаченого страховим контрактом.

Сукупність програм страхування, які запропоновані на світовому ринку страхування аграрного бізнесу продукують передумови для формування фінансово-економічних зв'язки між учасниками процесу страхування. Оцінка ступеня покриття страхуванням аграрних ризиків відбувається за сприянням показника відношення застрахованих площ до посівних.

Результати оцінювання територіального та галузевого потенціалів розвитку ринку аграрного страхування свідчать про те, що вони відрізняються між собою й залежать від обсягу посівних і застрахованих площ, а також кількості культур залучених до процесу страхування. Співвідношення територіального і галузевого рівнів розвитку аграрного страхування за показниками застрахованих площ, страхових сум та страхових премій становить 87,23 %, 107,93 % і 112,74 % відповідно. Найбільший потенціал розвитку вітчизняного ринку аграрного страхування сконцентровано на галузевому рівні, оскільки дозволяє максимально розширювати страхове поле за рахунок покриття страхуванням найрізноманітніших сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Поступова реалізація територіального і галузевого потенціалів потребує формування та використання фінансово-економічних ресурсів страхувальників і страховиків, спрямованих на забезпечення еквівалентності й збалансованості майнових інтересів учасників страхового процесу. Ключовою умовою забезпечення реалізації існуючого потенціалу страхового ринку є збільшення витрат аграріїв на страхування.

Аналіз даних (табл. 3) засвідчує, що витрат на виробництво продукції сільського господарства на 1 га впродовж 2016–2020 рр. поступово зростали.

Табл. 3. Оцінка витрат на виробництво та страхування сільськогосподарської продукції за 2016-2020 рр.

Рік	Озима пшениця	Ячмінь озимий	Озиме жито	Кукурудза	Соя	Соняшник	Ріпак	Цукрові буряки
Витрати на виробництво с.-г. продукції з 1 га, грн								
2016	4417,2	3915,5	2303,9	7026	5234,6	4112,4	4783,5	12315,9
2017	4907,9	3219,5	2699,5	6070,6	5110,7	4196,8	5649,8	13482,8
2018	4884,3	3915,0	3127,0	7040,9	6184,1	4727,8	6806,8	18059,4
2019	6869,7	5662,8	4333,1	10015,3	9249,7	7821,4	10699,3	25276,4
2020	9299,9	7184,1	5730,3	13035	11695,5	10041,9	14029,6	31441,9
Витрати на страхування 1 га с.-г. продукції, грн								
2016	168,7	92,8	113	242,3	306	94,3	109,4	818
2017	161,7	154,4	205,4	192,1	121,2	20	82,3	335,8
2018	105,4	87,3	153,3	116,1	297,5	43,1	39,3	322,1
2019	148,7	130	195,1	108,2	87	209,2	148,1	65,8
2020	209,4	114,5	166,7	122,1	641,8	267,5	203,4	415
Частка страхової премії у витратах на виробництво с.-г. продукції з 1 га, %								
2016	3,82	2,37	4,9	4,45	5,85	2,29	2,29	6,64
2017	4,14	4,8	7,61	3,16	2,37	0,48	1,46	2,49
2018	2,16	2,23	4,9	1,65	4,81	0,91	0,58	1,78
2019	2,16	2,3	4,5	1,08	0,94	2,67	1,38	0,26
2020	2,25	1,59	2,91	0,94	5,49	2,66	1,45	1,32

Джерело: розраховано за даними [9]

Приміром, у при обчисленні показника на 1 га середні витрати на виробництво культур збільшилися у 2,7 рази (з 17662 грн до 35249,3 грн), технічних культур в 2,5 рази (з 26446,4 грн до 67208, грн.).

Водночас, середні витрати виробників продукції сільського господарства на страхування 1 га зернових культур істинно не змінилися, а технічних культур – зросли лише на 15 %. Виявлена тенденція свідчить, що за досліджуваний період економічна доцільність страхування для аграріїв полягає у щорічному використанні даного інструменту, але рівень його використання є недостатнім щодо протидії потенційним ризикам. Забезпечення поступального розвитку страхових відносин на постійній основі потребує оптимізації витрат аграріїв на страхування, але за умов формування достатнього обсягу власного капіталу технічних резервів страховиків для гарантування страхового захисту виробникам сільськогосподарської продукції.

Нарощування обсягів аграрного страхування потребує підвищення інституціональної спроможності страхових компаній. Саме завдяки її функціонуванню відбуваються процеси розподілу ризиків і відповідальності, страхувальники за відповідну плату отримують страховий захист. Загалом,

досліджуючи професійну діяльність страхових компаній в Україні, необхідно констатувати про те, що на фоні скорочення їх загальної кількості протягом 2016–2020 рр. на 23 %, спостерігається збільшення акумульованих сум страхових премій на 164,55 % та страхових виплат – на 166,13 %. Це безумовно свідчить про зростання ділової та інвестиційної активності учасників страхового процесу. Водночас, сегмент аграрного страхування у структурі майнових видів страхування посідає поки що незначні позиції. Частка страхових премій і виплат з страхування аграрного бізнесу в загальній структурі майнових видів страхування за період, що розглядається склала менше 1 % (табл. 4).

Табл. 4. Відображення тенденцій розвитку аграрного страхування у сегменті майнових видів страхування, за роками

Показник	2016	2017	2018	2019	2020
Майнові види страхування					
Страхові компанії, од.	352	345	325	312	271
Страхові премії, млн грн	19698,7	26185,1	24607,5	27549,4	32414,2
Страхові виплати, млн грн	5068,8	4502,6	4826,2	7608,9	8421,2
Аграрне страхування					
Страхові компанії, од.	14	8	10	12	11
Страхові премії, млн грн	130,5	135,4	72,8	77,7	156
Страхові виплати, млн грн	53,5	13,1	5,5	10	10
Частка аграрного страхування у структурі майнових видів страхування					
Страхові компанії, %	3,98	2,32	3,08	3,85	4,06
Страхові премії, %	0,66	0,52	0,31	0,28	0,48
Страхові виплати, %	1,06	0,29	0,11	0,13	0,12

Джерело: розраховано на основі даних [10].

Представлені дані свідчать про невикористаний потенціал багатьох страхових компаній у сенсі надання відповідних послуг виробникам аграрної продукції. Низький рівень інвестиційної привабливості аграрного страхування для вітчизняних страхових компаній пов'язаний з важко прогнозованістю сільськогосподарських ризиків та високою ймовірністю їх реалізації, необхідністю концентрації значних страхових резервів для забезпечення платоспроможності й ліквідності страховиків. Поряд з певними ризиками для страхових компаній існують також і широкі можливості для розвитку страхового бізнесу в аграрній сфері. Дослідження основних показників ділової активності (активи, власний капітал, гарантійний фонд та страхові резерви) ТОП-50 страхових компаній України дають підстави стверджувати про їхню економічну спроможність надавати послуги зі страхування сільськогосподарської продукції.

Висновки. Найвні тенденції діяльності ринку аграрного страхування в Україні свідчать про циклічний характер його розвитку протягом досліджуваного періоду. За результатами проведеного аналізу ключових

параметрів встановлено, що найбільш успішними для розвитку національного ринку аграрного страхування були 2016–2020 рр. частка застрахованої площі у структурі посівної перебувала у межах 2,5–3,1 %. Сума акумульованих платежів та рівень виплат за досліджуваний період змінювались у діапазоні від 72,8 млн грн (7,6 %) у 2016 р. до 156,0 млн грн (44,6 %) у 2020 р.

За результатами дослідження встановлено, що завдяки наявності великої кількості площ під посіви, виробників продукції сільського господарства та страхових компаній, в Україні зосереджено значний потенціал розвитку страхування аграрного бізнесу. Найкращим у середньо- та довгостроковій перспективі є забезпечення страхового покриття площ для посіву на рівні 50 %. Для цього загальну суму акумульованих премій необхідно збільшити в середньому у 20 разів, а ліміт відповідальності страховиків (розмір страхової суми) майже у 25 разів.

Важливим стимулом подальшого розвитку страхових відносин в аграрній сфері є раціональне поєднання зусиль класичних страхових компаній, товариств взаємного страхування й страхових кооперативів у протидії потенційним ризикам, пов'язаним з виробництвом сільськогосподарської продукції. Пріоритетність некомерційного сегменту аграрного страхування полягає у можливостях диверсифікації послуг відповідно до наступного: вибору об'єктів та видів страхового покриття; цінової політики; ліміту відповідальності з врахуванням індивідуальних потреб споживачів послуг у страховому захисті. Розпочаті процеси децентралізації влади, посилення ролі місцевого самоврядування та діяльність територіальних громад у сільській місцевості створюють додаткове підґрунтя для функціонування обслуговуючих страхових кооперативів на засадах взаємоповаги, довіри, економічної доцільності й відповідальності, демократичності та справедливості у розподілі майнових і фінансових ресурсів між усіма членами товариства взаємного страхування.

Література:

1. Про страхування : Закон України від 7 берез. 1996 р. № 85/96-ВР. URL: <http://portal.rada.gov.ua> (дата звернення 04.08.2021).
2. Лобова О. М. Теоретичні основи сільськогосподарського страхування. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. "Економіка"*. 2011. № 126. С. 58–61.
3. Прокопчук О. Т., Уляніч Ю. В., Бечко В. П. Особливості страхування аграрних ризиків у зарубіжних країнах світу. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. № 3 (153). С. 46–53.
4. Прокопчук О. Т. Сучасні тенденції агрострахування в Україні. Режим доступу: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/16393/90-93.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення 08.05.2022).
5. Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою : Закон України від 9 лют. 2012 р. № 4391-VI. URL: <http://portal.rada.gov.ua>. (дата 06.05.2022).
6. Слободянок О. В. звернення Зарубіжний досвід аграрного страхування: рекомендації для України. *Агросвіт*. 2016. № 24. С. 27–33.

7. Пушко Р. О. Страхування як один із видів державної підтримки сільського господарства в умовах членства України в СОТ. *Агросвіт*. 2021. № 2. С. 112–115.
8. Шумкова В. І. Аналіз ринку сільськогосподарського страхування в країнах ЄС. *Інтелект XXI*. 2017. № 2. С. 62–68.
9. Рослинництво України у 2016–2020 р. : стат. зб. / відп. за вип. О. М. Прокопенко. Київ : Держ. служба статистики України, 2020. 180 с.
10. Інформація про стан і розвиток страхового ринку в Україні у 2016-2020рр. /Нацком фінпослуг. URL: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informat-pro-stan-i-siia> (дата звернення 04.04.2022).

References:

1. Insurance: Law of Ukraine of March 7. 1996. № 85/96-VR. Retrieved from <http://portal.rada.gov.ua> (access date 04.08.2021). (in Ukrainian).
2. Lobova, O. M. (2011). Theoretical foundations of agricultural insurance. *Bulletin of Kyiv National University. T. Shevchenko. "Economy"*, 2011, no. 126, pp. 58–61. (in Ukrainian).
3. Prokopchuk, O. T., Ulianych, Y. V., Bechko, V. P. (2014). Features of agrarian risk insurance in foreign countries. *Current problems of the economy*, 2014, no. 3 (153), pp. 46–53. (in Ukrainian).
4. Prokopchuk, O. T. (2010). Current trends in agricultural insurance in Ukraine. Retrieved from: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/16393/90-93.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (accessed 08.05.2022). (in Ukrainian).
5. About the peculiarities of insurance of agricultural products with state support: Law of Ukraine of 9 February. 2012 No. 4391-VI. Retrieved from: <http://portal.rada.gov.ua>. (assessed 06.05.2022). (in Ukrainian).
6. Slobodianok, O. V. (2016). Appeal to foreign experience of agrarian insurance: recommendations for Ukraine. *Agrosvit*, 2016, no. 24, pp. 27–33. (in Ukrainian).
7. Pushko, R. O. (2021). Insurance as one of the types of state support of agriculture in the conditions of Ukraine's membership in the WTO. *Agrosvit*, 2021, no. 2, pp. 112–115. (in Ukrainian).
8. Shumkova, V. I. (2017). Analysis of the agricultural insurance market in the EU. *Intelligence XXI*, 2017, no. 2, pp. 62–68. (in Ukrainian).
9. *Crop production of Ukraine in 2016–2020: stat. coll. / resp. for vip.* O. M. Prokopenko. Kyiv: State. Statistics Service of Ukraine. 180 p. (in Ukrainian).
10. Information on the state and development of the insurance market in Ukraine in 2016–2020. *Natskom financial services*. Retrieved from: <https://www.nfp.gov.ua/ua/Informat-pro-stan-i-siia> (access date 04.04.2022). (in Ukrainian).

Annotation

Nepochatenko O. A., Bechko P. K., Bondarenko N. V., Vlasiuk S. A., Trushevsky O. O.

The necessity of the creation and operation of the agricultural insurance market

A complete system of insurance relations in the agricultural sector has been established, and it was determined that it is based on specific principles that determine the financial, economic, organizational and legal foundations for the

operating of agricultural insurance market. It is also researched that the ability of the underwriter to fulfill its duties according to insurance terms promptly and effectively at the time of the contract, depends on the management and reduction of risks; and their effectiveness inherent in insurance companies in the course of their current activities. It has been found that, regardless of the offered pattern of relationships in the agricultural business insurance market, it is the development of insurance programs that plays an important role, on the basis of which insurance products are formed for sale to potential insurers.

The main insurance programs that are used to insure agricultural risks in different countries are indicated. The foreign experience of agricultural business insurance is considered and it is established that they traditionally consume classic insurance products, especially multi-risk crop insurance (Multi-peril crop insurance), which allows obtaining maximum insurance protection for an appropriate fee. According to the program (MPCI), insurance covers the risks associated with the possibility of natural disasters, including hail, excessive humidity, flooding, drought, strong winds and other natural disasters.

It is revealed that in index insurance contracting the critical or threshold values are indicated. Options for using indices in the system of agricultural insurance are proposed. It has been determined that the set of insurance programs offered in the global agricultural business insurance market produce the prerequisites for the formation of financial and economic ties between participants in the insurance process. An assessment of the coverage degree of agricultural risks by insurance is given with the assistance of the indicator of the ratio of insured areas to cultivated areas. It is determined that the unused capacity of many insurance companies is in understanding the provision of relevant services to agricultural producers.

It has been established that an important incentive for the further development of insurance relations in the agricultural sector is the rational combination of the efforts of classical insurance companies, mutual insurance companies and insurance cooperatives in countering potential risks associated with the production of agricultural products.

Key words: *agricultural sector, agricultural business insurance, agricultural insurance, insurance premiums, risk insurance*